

Sygn. akt VIII U 1145/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Szmajduch
Protokolant:	Katarzyna Stefańczyk

po rozpoznaniu w dniu 7 września 2016 r. w Gliwicach

sprawy Z. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o ekwiwalent pieniężny z tytułu prawa do bezpłatnego węgla

na skutek odwołania Z. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 19 kwietnia 2016 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującej Z. D. prawo do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla w ilości 1,250 tony za okres od 1 lipca 2014r. do 31 grudnia 2014r. oraz w ilości 2,5 tony za 2015 rok.

(-) SSO Mariola Szmajduch

sygn. akt VIII U 1145/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 kwietnia 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. przyznał ubezpieczonej Z. D. od dnia 1 stycznia 2016r. prawo do wypłaty ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla przysługującego byłemu pracownikowi zlikwidowanej kopalni.

Ubezpieczona wniosła odwołanie od powyższej decyzji domagając się jej zmiany i przyznania prawa do wnioskowanego ekwiwalentu od dnia 1 lipca 2014r.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji. Nadto podniósł, że dotacje dla ZUS udzielane przez Ministra Gospodarki są przyznawane na wypłatę ekwiwalentu w danym roku budżetowym wobec czego brak podstaw do wypłaty ekwiwalentu za okres wcześniejszy.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Z. D. jest wdową po zmarłym pracowniku zlikwidowanej Kopalni (...). Jej mąż – P. D. był uprawniony do górniczej renty z tytułu wypadku przy pracy od dnia 12 stycznia 1970r., natomiast od 16 kwietnia 1985r. w zbiegu z emeryturą. Przed przejściem na emeryturę był pracownikiem KWK (...) Zakład (...).

P. D. zmarł w dniu 18 czerwca 2014r. i od tego dnia uprawniona do renty rodzinnej po nim jest wdowa – Z. D..

W dniu 4 kwietnia 2016r. ubezpieczona złożyła wniosek w sprawie wypłaty ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla.

Organ rentowy decyzją z dnia 19 kwietnia 2016r. przyznał jej prawo do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla od 1 stycznia 2016r.

Mąż ubezpieczonej P. D. był uprawniony do ekwiwalentu węglowego.

Sąd ustalił, że organ rentowy decyzją z dnia 21 stycznia 2003r. przyznał P. D. prawo do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla od 1 stycznia 2003r. w wymiarze 2,5 t., na wniosek kopalni z dnia 10 stycznia 2003r.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego.

Sąd ocenił zebrany materiał dowodowy jako kompletny i spójny, a poprzez to mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej, Z. D. zasługuje na uwzględnienie

Podstawę prawną żądania ubezpieczonej stanowi ustawa z dnia 7 września 2007r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 704).

Zgodnie z przepisem art. 12 tej ustawy byłemu pracownikowi kopalni postawionej w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2007r., uprawnionemu do bezpłatnego węgla, który uzyskał emeryturę lub rentę przed tym dniem, jest wypłacany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zwany dalej "ZUS", oprócz emerytury lub renty, ekwiwalent pieniężny, z zastrzeżeniem ust. 2.

Pracownikowi kopalni likwidowanej wchodzącej w skład przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 8 ust. 1, który uzyska emeryturę lub rentę, jest wypłacany przez ZUS, oprócz emerytury lub renty, ekwiwalent pieniężny.

Ekwiwalent pieniężny może otrzymać także osoba, która przed dniem wejścia w życie ustawy, oprócz renty przyznanej na czas określony, pobierała ekwiwalent pieniężny wypłacany przez ZUS, której po upływie okresu, na jaki rentę przyznano, przywrócono prawo do pobierania renty.

Byłemu pracownikowi kopalni postawionej w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2007r., uprawnionemu do bezpłatnego węgla, który uzyskał rentę przed dniem wejścia w życie ustawy i który po dniu 31 grudnia 2006r. uzyska emeryturę, jest wypłacany przez ZUS, oprócz emerytury, ekwiwalent pieniężny.

W przypadku gdy uprawnienie do bezpłatnego węgla wynika z górniczej renty rodzinnej - wszystkim osobom do niej uprawnionym przysługuje łącznie jeden ekwiwalent pieniężny. W razie podziału renty rodzinnej ekwiwalent pieniężny ulega podziałowi w częściach równych, odpowiednio do liczby uprawnionych.

Ekwiwalent pieniężny przysługuje również osobie, która po dniu wejścia w życie ustawy uzyska prawo do renty rodzinnej po emerycie lub renciście, który pobierał ekwiwalent pieniężny wypłacany przez ZUS.

Wysokość ekwiwalentu pieniężnego stanowi iloczyn ilości węgla objętego uprawnieniem, która nie może być wyższa niż 3 Mg węgla kamiennego rocznie i przeciętnej średniorocznej ceny zbytu węgla, o której mowa w ust. 9.

Minister właściwy do spraw gospodarki, w terminie do dnia 20 stycznia każdego roku, ustala i ogłasza w formie obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", cenę zbytu 1 Mg węgla kamiennego w sortymencie O. II, ustalonego według ceny średniej z IV kwartału roku poprzedzającego rok, w którym ekwiwalent pieniężny ma być wypłacany, skorygowaną o przewidywany wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych na rok planowany.

Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany przez ZUS z dotacji budżetowej.

Nadto po myśli § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Energii z dnia 27 czerwca 2016r. w sprawie dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla oraz rent wyrównawczych (Dz. U. z dnia 29 czerwca 2016r., poz. 931) ekwiwalent wypłaca się wraz z wypłatą emerytury lub renty. Natomiast zgodnie z § 5 ust. 4 ww. rozporządzenia w przypadku przyznania renty rodzinnej po emerycie lub renciście, ekwiwalent przysługuje po upływie okresu, za który został wypłacony emerytowi lub renciście.

Bezspornym w sprawie było, że P. D. był pracownikiem zlikwidowanej Kopalni (...) Zakład (...) i na emeryturę przeszedł z tego zakładu, a nadto iż jako emeryt był uprawniony do ekwiwalentu węglowego.

Kwestią sporną w przedmiotowej sprawie pozostawało prawo ubezpieczonej Z. D. do ekwiwalentu węglowego za lata 2014 - 2015, jaki przysługuje wdowom po byłych pracownikach zlikwidowanych kopalń.

W ocenie organu rentowego powyższe uprawnienie nie przysługuje skarżącej, albowiem dotacje dla ZUS udzielane przez Ministra Gospodarki są przyznawane na wypłatę ekwiwalentu w danym roku budżetowym wobec czego brak podstaw do wypłaty ekwiwalentu za okres wcześniejszy.

W opinii Sądu orzekającego stanowisko organu rentowego nie znajduje uzasadnienia prawnego.

Jak bowiem wynika z treści przepisu art. 12 ust. 7 ustawy z dnia 7 września 2007r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego ekwiwalent pieniężny przysługuje również osobie, która po dniu wejścia w życie ustawy uzyska prawo do renty rodzinnej po emerycie, który pobierał ekwiwalent pieniężny wypłacany przez ZUS. Zaś zgodnie z treścią § 5 ust. 4 rozporządzenia Ministra Energii z dnia 27 czerwca 2016r. w sprawie dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla oraz rent wyrównawczych w przypadku przyznania renty rodzinnej po emerycie, ekwiwalent przysługuje po upływie okresu, za który został wypłacony emerytowi.

Jak bezspornie wykazało postępowanie dowodowe, ubezpieczona Z. D. 18 czerwca 2014r. uzyskała prawo do renty rodzinnej po zmarłym w tym dniu P. D., który jako emeryt pobierał ekwiwalent pieniężny wypłacany przez ZUS.

Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, iż na skutek błędu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. pozbawiono odwołującą prawa do wyliczenia wysokości renty rodzinnej z uwzględnieniem deputatu węglowego od 1 lipca 2014r.

Zgodnie z treścią przepisu art. 133, ust. 1, pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016r., poz. 887) w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, o którym mowa w pkt 1, jeżeli odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego.

A zatem, zgodnie z powołanymi wyżej przepisami, ekwiwalent przysługuje ubezpieczonej od lipca 2014 roku, tj. od miesiąca, za który nie przysługiwał jej zmarłemu mężowi, tj. za okres przypadający w okresie 3 lat poprzedzających datę złożenia wniosku o to świadczenie.

W ocenie Sądu orzekającego kwestie podnoszone przez organ rentowy co do sposobu finansowania kosztów deputatu węglowego są bezprzedmiotowe i nie zasługują na uwzględnienie.

Renta rodzinna jest prawem podmiotowym, które ubezpieczona nabyła i nie mają tutaj wpływu na pozbawienie jej prawa i wysokości do tego świadczenia okoliczności podnoszone przez organ rentowy. Fakt, iż dotacje dla ZUS udzielane przez Ministra Gospodarki są przyznawane na wypłatę ekwiwalentu w danym roku budżetowym nie może stanowić podstawy prawnej odmowy przyznania ubezpieczonej ekwiwalentu pieniężnego za sporny okres.

W konsekwencji, należało stwierdzić, że ubezpieczona spełniła przesłanki przyznania jej prawa do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do deputatu węglowego również za lata 2014 - 2015 w myśl przepisów ustawy z dnia 7 września 2007r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 704) w związku z rozporządzeniem Ministra Energii z dnia 27 czerwca 2016r. w sprawie dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla oraz rent wyrównawczych (Dz. U. z dnia 29 czerwca 2016r., poz. 931).

Mając na uwadze powyższe, uznając odwołanie za uzasadnione – na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. – Sąd orzekł, zgodnie z żądaniem ubezpieczonej, jak w sentencji wyroku.

(-) SSO Mariola Szmajduch